

Riksdagen
Uppteckningar
vid EU-nämndens sammanträden
2020/21:16

Fredagen den 20 november

---

§ 1 Fråga om medgivande till deltagande på distans

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Vi börjar med fråga om medgivande till deltagande på distans. Detta medges.

§ 2 Utrikes frågor – utveckling
Statsrådet Peter Eriksson (deltar via Skype)
Återrapport från videomöte den 8 juni 2020
Återrapport från informellt ministermöte (Gymnich) den 29 september 2020
Information och samråd inför videomöte den 23 november 2020

Anf. 2 ORDFÖRANDEN:

God morgon, statsrådet! Som traditionen påbjuder inleder vi med återrapporter, den ena från videomöte den 8 juni 2020 och den andra från informellt möte den 29 september 2020.

Anf. 3 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

God morgon EU-nämnden och alla stugsittare!

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Anf. 4 ORDFÖRANDEN:

Tack, statsrådet Eriksson, för återrapporten! Vi noterar informationen.

Vi går nu in på dagordningspunkt 3, Aktuella frågor. Jag ställer frågan till statsrådet om det finns någonting att kommentera där.

Anf. 5 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

Nej, det är inget ytterligare som vi behöver kommentera där.

Anf. 6 ORDFÖRANDEN:

Då går vi in på dagordningspunkt 4, Skuldhantering/skuldavskrivning. I normalfallet är ansvarigt statsråd Magdalena Andersson, men i dag föredras ärendet av statsrådet Eriksson. Detta är en diskussionspunkt. Jag vill att nämndens ledamöter observerar begreppet kompletterande mervärde, det vill säga att det som har sagts i utskottet inte nödvändigtvis behöver upprepas på EU-nämndens sammanträde.

Anf. 7 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

Det är naturligt att en diskussion kommer upp om skuldlättnader och skuldfrågan när vi nu har en situation där många utvecklingsländer har en ansträngd ekonomi eller behöver göra stora investeringar, inte minst i ljuset av den gröna omställningen men också för att fattigdomsutvecklingen har blivit ännu svårare i samband med covid-19. Men det formella beslutet om att göra skuldlättnader ligger inte på FAC-utveckling eller FAC, utan det är framför allt finansministrarna som ansvarar för detta. Men det finns diskussioner här, och det tror jag är helt riktigt.

FAC ska diskutera hur pågående diskussioner om skuldlättnader och kommande initiativ kan kopplas till SDG-målen, alltså de långsiktiga FN-målen om utveckling, samt hur EU genom Team Europa-ansatsen kan stärka samarbetet inom EU och med Internationella valutafonden. Diskussionen motiveras av att G20 och Parisklubben har beslutat om en

förlängning av skuldmoratoriet och om ett ramverk som styr principerna för potentiella framtida skuldlättnader när moratoriet löper ut.

EEAS menar att det finns ett behov av en gemensam EU-ansats och nya former för utvecklingsfinansiering i arbeten som bland annat fokuserar på, som jag tidigare var inne på, att säkerställa grön och hållbar finansiering till skuldsatta länder för att undvika ohållbara skuldnivåer i framtiden.

Regeringen gav stöd till förlängningen av skuldmoratoriet, som nyligen beslutades om, i syfte att frigöra ytterligare tid för nödvändiga behovs- och skuldållbarhetsanalyser. Samtidigt har regeringen poängterat att en bedömning av potentiella skuldlättnader måste ske från fall till fall samt vikten av att övergå till mer långsiktiga lösningar för att bemöta skuldskrisen.

Regeringen har gett stöd till det gemensamma ramverk som ska styra potentiella framtida skuldlättnader. Regeringen har bland annat betonat vikten av att samtliga offentliga bilaterala fordringsägare deltar på lika villkor och att också privata fordringsägare deltar. Regeringen anser att Parisklubben är det bäst lämpade forumet för koordinering av samtliga offentliga bilaterala fordringsägare vid skuldombförhandlingar. Vi stöder också ett välkoordinerat arbete med Internationella valutafonden.

Via FAC avser regeringen att uttrycka stöd för ökad dialog i EU-kretsen om skuldfrågor samt för en gemensam EU-ansats i genomförandet. Regeringen anser dock inte att koordineringen bör formaliseras. EU bör verka för ett brett ansvar för andra åtgärder än skuldlättnader för att säkerställa en långsiktigt hållbar skuldsituation, inklusive ökad transparens gällande länders skuldsituation, stärkt kapacitet för skuldhantering och ansvarsfullt låntagande och långivning.

I FAC avser regeringen att verka för att EU:s gemensamma ansats i arbetet med skuldsituationen ska fokusera på stark inhemsk resursmobilisering och motverkande av illegala finansiella flöden för att främja en hållbar skuldsituation. ODA kan spela en viktig roll i att bistå länder med starka länders offentliga finansiella styrning och minska korruptionsnivån. EU bör även verka för att tillgången till grön finansiering säkerställs.

Anf. 8 DANIEL RIAZAT (V):

Tack, statsrådet, för föredragningen!

Det är viktigt att EU nu tillsammans med andra går vidare med skuldavskrivningar för högt skuldsatta länder och skapar möjlighet för en hållbar utveckling, bland annat för att målen i Agenda 2030 ska kunna nås. Men vi menar från Vänsterpartiets sida att de initiativ som har tagits inte är tillräckliga.

Vi vill också påpeka att vi tycker att regeringen borde peka på Parisklubbens odemokratiska konstruktion, där utvecklingsländerna inte kan delta, och på vikten av att sätta press på privata långgivare att genomföra skuldavskrivningar. Vi menar att Sveriges regering behöver kroka arm med FN-systemets förslag genom att verka för ett införande av Unctads mekanism för hantering av ohållbara skulder.

Det är jättebra initiativ, men vi menar att man också behöver diskutera permanenta avskrivningar. Annars finns risken att skulderna kommer att

behöva betalas tillbaka senare. Med anledning av detta vill jag anmäla en avvikande ståndpunkt från Vänsterpartiet.

Anf. 9 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

Vi är överens i delar av det som Vänsterpartiet lyfter fram. Det är också regeringens linje att det är viktigt att vi får med så många som möjligt, helst alla, i beslut om avskrivningar av skulder och om moratorium.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Däremot är vi mycket tveksamma till generella beslut som gäller alla länder. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Anf. 10 ORDFÖRANDEN:

Jag noterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning med en avvikande ståndpunkt från Vänsterpartiet.

Vi går nu in på dagordningspunkt 5, Jämställdhet, en diskussionspunkt.

Anf. 11 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

Ja, ämnet är endast uppe för diskussion, men denna fråga om jämställdheten är nu uppe på en rad olika nivåer och i olika situationer på grund av en oenighet inom EU-kretsen.

FAC den 23 november skulle ha antagit rådsslutsatser om EU:s nya externa jämställdhetsplan Gender Action Plan III. Planen har blivit försenad och agendapunkten gjorts om till en mer allmän och bred diskussion om jämställdhet. Regeringen ser med stor oro på hur pandemin ytterligare förvärrar situationen för jämställdheten och kvinnors och flickors rättigheter. I det läget är det viktigt att FAC har en bred diskussion som ger möjlighet att lyfta blicken, peka på utmaningarna, påminna om gjorda åtaganden och betona vikten av ledarskap från EU:s sida.

Jämställdhet är både ett mål och ett medel i arbetet för att uppnå Agenda 2030 och de globala utvecklingsmålen. Det gör det till en avgörande gemensam fråga i en tid då frågorna dessutom möter motstånd. Samtidigt finns det en dragkamp om frågorna även inom EU, och det är inte rimligt, som jag ser det. Det är något som vi gör allt vi kan för att motverka.

Jämställdhet handlar om grundläggande rättigheter och mänskliga rättigheter, och EU måste ta ledningen i det arbetet även internationellt. Regeringen vill använda den här diskussionen till att peka på de stora kvarvarande behov som finns på jämställdhetsområdet och som dessutom växer på grund av covid-19-pandemin och det motstånd som finns mot frågorna i delar av världen.

Vi måste också betona att EU i alla sina yttre förbindelser ska leda arbetet för en jämställd värld och grundläggande rättigheter, inklusive sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, och använda återuppbyggnaden efter pandemin till att bygga bättre. Det betyder att jämställdhet måste genomsyra Team Europas respons såväl i utveckling och urval av Team Europas initiativ som i programmeringen av det här arbetet.

Slutligen ska vi i de yttre förbindelserna framhålla den nya jämställdhetsplanen, alltså GAP, som ett centralt verktyg för detta arbete. Regeringen vill se en plan som är bredare och mer ambitiös än

föregångarna, till exempel vad gäller SRHR och kvinnor, fred och säkerhet samt exempelvis klimat, digitalisering och handel, där jämställdhetsfrågorna också måste lyftas fram.

2020/21:16
20 november

Anf. 12 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Tack för föredragningen, statsrådet!

Vi har haft frågor om jämställdhet uppe vid ett antal tillfällen, både i arbetsmarknadsutskottet och här. Det är bra att EU fortsätter att arbeta med jämställdhetsfrågorna såväl inom EU som utanför, för att försöka förändra i rätt riktning. Där är vi helt överens. Vi har i och för sig varit emot en del som vi tycker är nationell kompetens och där riksdagsmajoriteten säger nej, typ kvotering till bolagsstyrelser och den typ av beslut som handlar om äganderätten, men det är kanske inte en fråga som är aktuell just nu. Jag skulle dock vilja ställa några frågor.

Det står någonting om att jämställdhetsbegreppet ifrågasätts, och jag vet inte om statsrådet sa någonting om vilket jämställdhetsbegrepp det är som är ifrågasatt.

Sedan har det gjorts en utvärdering av GAP II. Vad har den lett till? Vet statsrådet någonting om vad GAP III kommer inrikta sig på specifikt?

Likaså har von der Leyen sagt att hon vill genomdriva Istanbulkonventionen och att alla ska ratificera den. Hur går det med det arbetet?

Anf. 13 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

Désirée tog upp flera frågor. När det gäller den första frågan, som handlade om begreppen, är det begreppet ”gender equality” som diskuteras på flera ställen i EU-rådet och på flera områden inom EU.>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<, men vi ser det ju som ett allmänt vedertaget begrepp när man diskuterar jämställdhet både i ett snävare och i ett bredare perspektiv. Det har också använts väldigt länge. Vi ser därför ingen anledning att ta bort det och ersätta det med en snävare formulering, som >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<länder föreslår.

Den andra frågan gällde hur detta ser ut i förhållande till GAP III. Kanske är någon av mina bisittare intresserad av att berätta om det.

Anf. 14 Ambassadör ANN BERNES:

Jag är ambassadör för jämställdhet och samordnare av den feministiska utrikespolitiken.

När det gäller uppföljningen av GAP II kan först konstateras att det var ganska många som pekade på att planen som sådan måste breddas. Många pekade på SRHR som någonting som måste vara ett mål. Den nuvarande planen, kallad GAP II, har alltså mål gällande våld, politiskt deltagande, ekonomisk egenmakt och att institutionerna måste utvecklas i sitt arbete med jämställdhet. Många pekade dock på att SRHR måste höjas, att kvinnor, fred och säkerhet måste in mer och så vidare – att det över huvud taget måste breddas till alla de yttre förbindelserna.

Sverige är otroligt aktivt i detta arbete och även i alla expertmöten där den framåtblickande planen har diskuterats. Denna – GAP III, som vi brukar kalla den – har såvitt vi vet breddats, även om vi bara har sett den

glimtvis och i utkastform. Det ser ut som att vi får ett eget mål för SRHR och ett mål för kvinnor, fred och säkerhet, liksom ett kombinerat mål som ska beakta både de utmaningar och de möjligheter som finns i den gröna omställningen och i digitaliseringen.

Det finns också en mycket större betoning på att ledarskap måste finnas från högsta nivå. Man har sett en utveckling på lägre nivåer och ett ansvarstagande i större utsträckning, men nu måste det tas på allra högsta nivån. Det pratas mer om kompetensutveckling och att man befäster 85-procentssatsningen, det vill säga att 85 procent av utvecklingsarbetet måste gå till jämställdhet – integrerat och riktat sammantaget.

Istanbulkonventionen nämndes också. Förlåt att jag missade lite grann kring den exakta frågan, men som statsrådet sa är den precis som gender equality-begreppet fortfarande en stötesten för EU. Det handlar om hela den här diskussionen.

Anf. 15 ORDFÖRANDEN:

Är det någonting ytterligare som statsrådet Eriksson vill kommentera eller svara på?

Anf. 16 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

Nej, jag tror att det är bra för min del.

Anf. 17 ORDFÖRANDEN:

Jag noterar att Désirée Pethrus via chatten meddelar att hon är nöjd med svaret.

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går in på dagordningspunkt 6, Övriga frågor. Har statsrådet något att kommentera där?

Anf. 18 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

Jag har faktiskt några punkter jag tänkte ta upp under övriga frågor.

Den första handlar om Tanzania. Det är en fråga som vi inför det här mötet har drivit att vi vill ha upp, och den kommer att tas upp under Övriga frågor. Sverige har med stöd av Danmark bett om att frågan ska tas upp.

Regeringen ser med stor oro på den negativa utvecklingen i Tanzania vad gäller respekten för mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska principer, inte minst i samband med det nyligen genomförda parlaments- och presidentvalet. Avsaknaden av oberoende valmyndigheter samt rapporter om utbrett valfusk och begränsningen av antalet valobservatörer är väsentligt, bekymmersamt och urholkar valets trovärdighet.

Sverige har varit drivande i att få till stånd och skärpa språket i de två uttalanden kring valet som har gjorts från EU, men vi har verkat för ett ännu tuffare uttalande än det som blev utfallet. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<Ett koordinerat agerande inom EU är viktigt, >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<och kommer att fortsätta verka för ett mer kraftfullt gemensamt agerande inom unionen.

Utvecklingssamarbete är en viktig del av EU:s relation med Tanzania, och regeringen kommer att driva på för en diskussion om hur det bäst kan användas för att främja ökat demokratiskt utrymme, respekt för mänskliga rättigheter och fattigdomsminskning. Regeringen kommer också att verka för en intensifierad politisk dialog mellan EU och Tanzania, inklusive om frågor som rör demokrati och mänskliga rättigheter. Regeringen avser att begära att diskussionen följs upp av ytterligare analys av medlemsstaternas ambassadörer i landet. Den analysen ska kartlägga EU:s möjligheter att agera framgent inom ramen för utvecklingssamarbetet, men också i andra sammanhang, och kommer att ligga till grund för det fortsatta arbetet i Bryssel.

Regeringen har under en längre tid varit bekymrad över utvecklingen i Tanzania, och det som skedde under valet har tyvärr bekräftat den bilden. Sänkningen av Sveriges bistånd till Tanzania tidigare i år gjordes mot bakgrund av den negativa demokratiska utveckling som vi redan tidigare sett >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<De ändringar som gjordes i den svenska strategin i våras innebar att det årliga beloppet för bistånd till Tanzania minskade med cirka en fjärdedel jämfört med föregående strategiperiod. Med den nya strategin begränsas också samarbetet med staten väsentligt. Efter valet i Tanzania gör vi nu en ny översyn och tittar på om vi behöver göra ytterligare insatser i den meningen.

Sedan har jag en fråga om post-Cotonou, vilket kommer upp under övriga frågor. Det väntas en uppdatering om den pågående förhandlingen om ett nytt partnerskapsavtal post-Cotonou. Det gäller AVS-länderna, som de kallas, det vill säga 79 länder i Afrika, Västindien och Stillahavsregionen ->>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<Kommissionen förhandlar avtalet baserat på ett förhandlingsmandat från medlemsstaterna. Sverige har under hela förhandlingen betonat vikten av starka regionala partnerskap för att motivera ett fortsatt avtal med AVS-kretsen som helhet, och vi väntar nu på förslag på kompromisstexter. Det är några få utestående frågor som är kvar.

Jag har för avsikt att, om det finns utrymme, lyfta vikten av att vi i det här avtalet har starka skrivningar om jämställdhet, mänskliga rättigheter, demokrati, civilsamhällets roll samt sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. Vi är också för ett balanserat språk när det gäller migration. Det är frågor som Sverige har drivit under hela förhandlingsperioden.

Anf. 19 DANIEL RIAZAT (V):

Tack för föredragningen, statsrådet! Det är glädjande att höra att regeringen vill lyfta frågan om jämställdhet, mänskliga rättigheter och så vidare.

Vi från Vänsterpartiet menar att det behövs mycket tydligare MS-skrivningar och att human rights due diligence bör skrivas in om man på allvar menar att Agenda 2030-målet om minskad ojämlikhet ska nås. Vi tycker även att skrivningar om arbete mot skatteflykt genom land-för-land-rapportering borde finnas med. Jag tänkte fråga lite grann hur regeringen ställer sig till den frågan. Nu förklarade statsrådet lite kort vad han avser att lyfta upp om det finns möjlighet, men jag tänkte fråga om regeringen instämmer i att detta ska finnas med. Det är nämligen en möjlighet för

länderna att själva börja bygga upp välfärd och andra viktiga institutioner som behövs för att fullfölja Agenda 2030-målen och ge stöd för att kunna utöka de mänskliga rättigheterna.

Anf. 20 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

Vi vill naturligtvis gärna se att vi har tydliga och bra skrivningar när det gäller skatteflyktsfrågorna och att vi inte backar upp en situation där enskilda länder kan bidra till att skapa förutsättningar som underlättar skatteflykt på olika sätt.

När det däremot gäller frågan om land-för-land-rapportering om beskattning av de större företagen pågår det ju en internationell debatt som är ganska bred, inte minst inom EU-kretsen. Flera länder har tagit initiativ till nationella lagstiftningar, som i och för sig är mer begränsade. Den svenska regeringen har hittills inte tagit ställning för en sådan förändring, även om det inte är någon hemlighet att till exempel Miljöpartiet gärna skulle vilja se en utredning i en sådan riktning.

Anf. 21 ORDFÖRANDEN:

Därmed tackar vi statsrådet Eriksson med medarbetare för närvaro vid dagens EU-nämnd och önskar lycka till. Tack för i dag, och trevlig helg!

Anf. 22 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

Tack för i dag!

§ 3 Konkurrenskraft – forskning
Statsrådet Matilda Ernkran (deltar via Skype)
Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för
konkurrenskraft – forskning den 29 september 2020
Information och samråd inför videomöte den 27 november 2020

2020/21:16
20 november

Anf. 23 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statsrådet Matilda Ernkran välkommen till EU-nämnden och börjar med återrapporten.

Anf. 24 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S):

Ordförande! Jag har inget att rapportera utöver den rapport som ni har fått.

Anf. 25 MARIE-LOUISE HÄNEL SANDSTRÖM (M):

Jag vill bara betona att Moderaterna är mycket positiva till att excellens inom forskningen framhävs och att tredjelands begränsande möjlighet att konkurrera ses som ett undantag.

Anf. 26 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S):

Jag uppskattar att EU-nämnden har noterat den deklARATION vi framförde under mötet. Så många som sju länder anslöt sig dessutom till denna deklARATION, så det var alltså fler som tyckte som vi. Det känns bra att vi är några stycken som för fram detta och håller denna debatt och diskussion levande.

Anf. 27 ORDFÖRANDEN:

Vi noterar informationen.

Då går vi till dagordningspunkt 1 på dagordningen, Riktlinjedebatt om investeringsmålen för forskning och utveckling, FoU. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 28 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S):

Ordförande! Som de allra flesta rådsmöten har konkurrenskraftsrådets möte mellan forskningsministrarna blivit ett informellt videomöte. Riktlinjedebatten är den enda frågan på dagordningen för mötet, där regeringen avser att göra inlägg.

Det europeiska forskningsområdet, ERA, syftar till att skapa ett fritt flöde av forskare och vetenskaplig kunskap inom EU. Det inrättades år 2000 och är fördragsfäst i Lissabonfördraget. ERA ska förverkligas genom en kombination av insatser på nationell och europeisk nivå.

Inför den kommande programperioden, 2021 och framåt, presenterade kommissionen den 30 september ett meddelande om utvecklingen av ERA. I rådet har sedan rådsslutsatser förhandlats fram, och de förväntas antas genom ett skriftligt förfarande.

I underlaget till riktlinjedebatten har det tyska ordförandeskapet tagit fasta på kommissionens förslag till nya mål för investeringar i forskning och utveckling. Kommissionen vill bibehålla målet om investeringar i forskning och utveckling på 3 procent av EU:s bnp. Man föreslår dessutom ett särskilt mål för offentliga investeringar i FoU på 1,25 procent.

Kommissionen föreslår vidare att medlemsstater som släpar efter och har lägre investeringar i FoU än EU-snittet ska öka sina nationella investeringar med 50 procent.

Slutligen vill kommissionens höja medlemsstaternas ambitioner att finansiera gemensamma program för FoU, så kallade partnerskapsprogram.

Sverige är det land inom EU som investerar mest i FoU i förhållande till bnp. Enligt SCB:s nyligen publicerade rapport för 2019 låg de totala utgifterna för FoU som andel av bnp på 3,41 procent. Den största delen av utgifterna finns inom privat sektor. Den offentliga utgiftsnivån låg 2019 på 0,96 procent av bnp. Sverige har alltså redan en hög ambition.

Det är positivt att kommissionen i sitt meddelande föreslår en hög ambition för investeringar i FoU. Samtidigt måste målen sättas på en realistisk nivå. Några av de föreslagna målen är högt satta och kan bli svåra att uppnå. Det gäller målet om att finansiera det gemensamma partnerskapsprogrammet. Även målet om offentlig investering i FoU är högt satt. Målet om nationella investeringar för medlemsstater som ligger under EU-snittet när det gäller FoU är inte direkt applicerbart på Sverige eftersom vi ligger över EU-snittet. Det är dock upp till varje medlemsstat att avgöra hur de nationella medlen bäst används, även om gemensamma insatser är viktiga.

Finansiering är givetvis viktigt, men det är också av största vikt att investeringarna ska finansiera forskning av hög kvalitet, med andra ord forskning som bidrar till vetenskaplig utveckling och ökad förmåga att hantera våra stora samhällsutmaningar. En ytterligare förutsättning för att upprätthålla kvaliteten i forskningen är att frågor om jämställdhet uppmärksammas. Annars förlorar vi värdefull kompetens.

Det är även viktigt med öppen tillgång till forskningsdata och resultat omkring detta. Det har vi väl inte minst sett i arbetet med pandemin under 2020. Likaså är öppenhet mot internationella samarbeten inom FoU viktigt. Internationellt samarbete är en förutsättning för att investeringar i FoU ska hålla hög kvalitet.

Investeringar i FoU utifrån de aspekter jag just nämnde har en stor potential att öka tillväxt, skapa jobb och bidra till en hållbar välfärd i ett kunskapsbaserat och motståndskraftigt EU.

Regeringens förslag till ständpunkt är därför att regeringen anser att medlemsstaternas nationella investeringar i forskning och innovation utgör en viktig del för att förverkliga ERA. Regeringen stöder EU:s mål att investering i forskning och innovation fortfarande ska vara 3 procent av unionens totala bnp. Om mål i ERA gällande nationella investeringar ska definieras bör dessa anges på en realistisk nivå och vara icke bindande.

Med detta är jag beredd att svara på frågor.

Anf. 29 MARIE-LOUISE HÄNEL SANDSTRÖM (M):

Jag tackar ministern för föredragningen. Moderaterna är jättepositiva till satsningar på ERA. Det är ett bra samarbete inom EU.

Men vi är ändå oroliga för att EU:s konkurrenskraft inte är tillräckligt hög och att vi därför kan bli omsprungna av övriga världen. Därför måste EU satsa mycket på detta.

Det är jättebra att investeringsmålet på 3 procent av bnp behålls. Det oroar oss dock att detta ska vara icke bindande. Givetvis ska målet vara

realistiskt, men jag vill fråga statsrådet hur man kommer att arbeta för att övriga EU-länder också ska närma sig detta mål.

Vi ser som sagt med viss oro på att EU kan bli förbisprunget även om stora satsningar görs.

2020/21:16
20 november

Anf. 30 ROBERT STENKVIST (SD):

Jag uppskattar att statsrådet tog upp kvaliteten och inte bara kvantiteten i EU:s forskningssatsningar. Vad anser statsrådet om kvaliteten på dagens ganska stora forskningssatsningar?

Anf. 31 TINA ACKETOFT (L):

Jag tyckte att den skriftliga ståndpunkten var lite tom, men statsrådets muntliga utveckling av den svenska ståndpunkten var till fyllest.

Sverige ligger bra till – även om Liberalerna alltid vill se ännu mer medel till forskning och utveckling. Därför är det viktigt att vi håller i taktpinnen och fortsätter att poängtera vikten av forskning och utveckling för hela EU. Liksom Natoländerna satsar nationella medel och upprätthåller en hög standard genom sina egna försvarsutgifter skulle vi kunna göra mycket bättre ifrån oss om alla länder hade samma princip när det gäller forskning och utveckling.

Jag tyckte som sagt att statsrådets muntliga redogörelse var mycket bättre än den skriftliga, och vi står bakom den.

Anf. 32 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S):

Ordförande! Jag börjar med Tina Acketoft. Det var jättebra att jag fick utveckla så att vi känner att vi talar samma språk.

Så till Marie-Louise Hänel Sandström. Det som händer på KKR är en riktlinjedebatt, och jag kommer att göra inlägg utifrån det jag har beskrivit för EU-nämnden. Det är dock viktigt att säga att målen som kommissionen har föreslagit i sitt meddelande kommer att diskuteras mellan medlemsstaterna under nästa år. Då ska också åtgärder konkretiseras. Vi återkommer alltså till dessa frågor.

I rådsslutsatserna noterar medlemsstaterna de mål som kommissionen föreslår. Regeringen stöder det befintliga övergripande 3-procentsmålet för unionen. Vi har noterat de övriga målen men har inte tagit slutlig ställning.

Jag kan dock konstatera att en del av målen är lite högt satta, och det är viktigt att målen är realistiska – också utifrån att vi gemensamt inom EU behöver hitta ett arbetssätt där vi hjälper varandra att höja kvaliteten och bli ännu mer konkurrenskraftiga. Då är det viktigt att hitta en process där målen är realistiska.

Målen är inte föreslagna att vara något annat än icke bindande. Vi vill dock understryka det eftersom vi vill ha möjlighet att hantera detta också på nationell nivå.

Jag tror att detta får bli mitt svar till Marie-Louise Hänel Sandström.

Det jag ska svara Robert Stenkvist om kvalitet kan dock också vara ett svar till Marie-Louise Hänel Sandström. Sverige tillhör de länder som arbetar tillsammans med likasinnade länder för att hela tiden hålla fokus på kvalitet och excellens. Vi ska finansiera forskning av absolut högsta kvalitet. Med det sagt ska vi också hjälpas åt att lyfta fram forskning av

hög kvalitet inom hela EU-samarbetet. Och som jag sa är finansiering viktigt, både på nationell och internationell nivå.

Jag kommer att framföra detta men också att vi fortsätter driva på för kvalitet, excellens, internationellt samarbete och jämställdhet.

Jag hoppas att jag härmed har svarat på de tre frågeställarnas frågor.

Anf. 33 MARIE-LOUISE HÄNEL SANDSTRÖM (M):

Jag vill tacka ministern för svaret. Givetvis ska det vara samarbete, men jag vill att man här också betonar vikten av kvalitet och att vi måste samarbeta mer så att övriga länder höjer sina insatser.

Anf. 34 ORDFÖRANDE:

Då tackar vi statsrådet Ernkrans för detta och konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går in på dagordningspunkt 2, Övriga frågor. Vi inleder med ett informationsärende, Läget för forsknings- och innovationsfrågor kopplade till nästa fleråriga finansiella ram (särskilt Horisont Europa samt Europeiska institutet för innovation och teknik).

Anf. 35 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S):

Ordförande! När det gäller de övriga frågorna är allt informationspunkter. Regeringen avser inte att framföra något omkring dessa på mötet.

Anf. 36 ORDFÖRANDE:

Okej, då tar jag bara och läser upp rubrikerna för dem:

- Senaste framstegen inom öppen vetenskap: läget kring det europeiska öppna forskningsmolnet och Open Science Policy Platform
- Läget kring europeiska institutionaliserade partnerskapsprogram
- Senaste gemensamma vetenskapliga yttrandet om ”Förbättrad beredskap och hantering av pandemier”
- Det inkommande ordförandeskapets arbetsprogram.

Slutligen finns det också en informationspunkt där den portugisiska delegationen ska informera om sitt arbetsprogram.

Det är ungefär det som finns med här i materialet. Är det någonting annat som statsrådet eventuellt önskar kommentera?

Anf. 37 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S):

Nej. Som sagt är det här informationspunkter, och vi avser inte att framföra någonting omkring detta på mötet. Det återstår väl också att se exakt vilka av alla dessa som faktiskt blir informationspunkter. Vi avser dock inte att framföra någonting under den här punkten.

Anf. 38 ORDFÖRANDE:

Då tackar vi statsrådet Ernkrans med medarbetare för närvaron vid dagens EU-nämndssammanträde, önskar lycka till vid mötet och tillönskar en trevlig helg.

Anf. 39 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S):

Tack, ordförande! Jag tackar också för sammanträdet och önskar EU-nämndens ordförande och ledamöter en trevlig helg när det blir dags.

2020/21:16

20 november

Innehållsförteckning

§ 1 Fråga om medgivande till deltagande på distans

.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1

§ 2 Utrikes frågor – utveckling

.....	2
Anf. 2 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 3 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP).....	2
Anf. 4 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 5 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP).....	2
Anf. 6 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 7 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP).....	3
Anf. 8 DANIEL RIAZAT (V).....	4
Anf. 9 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP).....	4
Anf. 10 ORDFÖRANDEN.....	4
Anf. 11 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP).....	4
Anf. 12 DÉSIRÉE PETHRUS (KD).....	5
Anf. 13 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP).....	5
Anf. 14 Ambassadör ANN BERNES.....	6
Anf. 15 ORDFÖRANDEN.....	6
Anf. 16 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP).....	6
Anf. 17 ORDFÖRANDEN.....	6
Anf. 18 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP).....	7
Anf. 19 DANIEL RIAZAT (V).....	8
Anf. 20 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP).....	8
Anf. 21 ORDFÖRANDEN.....	8
Anf. 22 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP).....	8

§ 3 Konkurrenskraft – forskning

.....	9
Anf. 23 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 24 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S).....	9
Anf. 25 MARIE-LOUISE HÄNEL SANDSTRÖM (M).....	9
Anf. 26 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S).....	9
Anf. 27 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 28 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S).....	9
Anf. 29 MARIE-LOUISE HÄNEL SANDSTRÖM (M).....	10
Anf. 30 ROBERT STENKVIST (SD).....	11
Anf. 31 TINA ACKETOFT (L).....	11
Anf. 32 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S).....	11
Anf. 33 MARIE-LOUISE HÄNEL SANDSTRÖM (M).....	12
Anf. 34 ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 35 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S).....	12
Anf. 36 ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 37 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S).....	12
Anf. 38 ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 39 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S).....	13